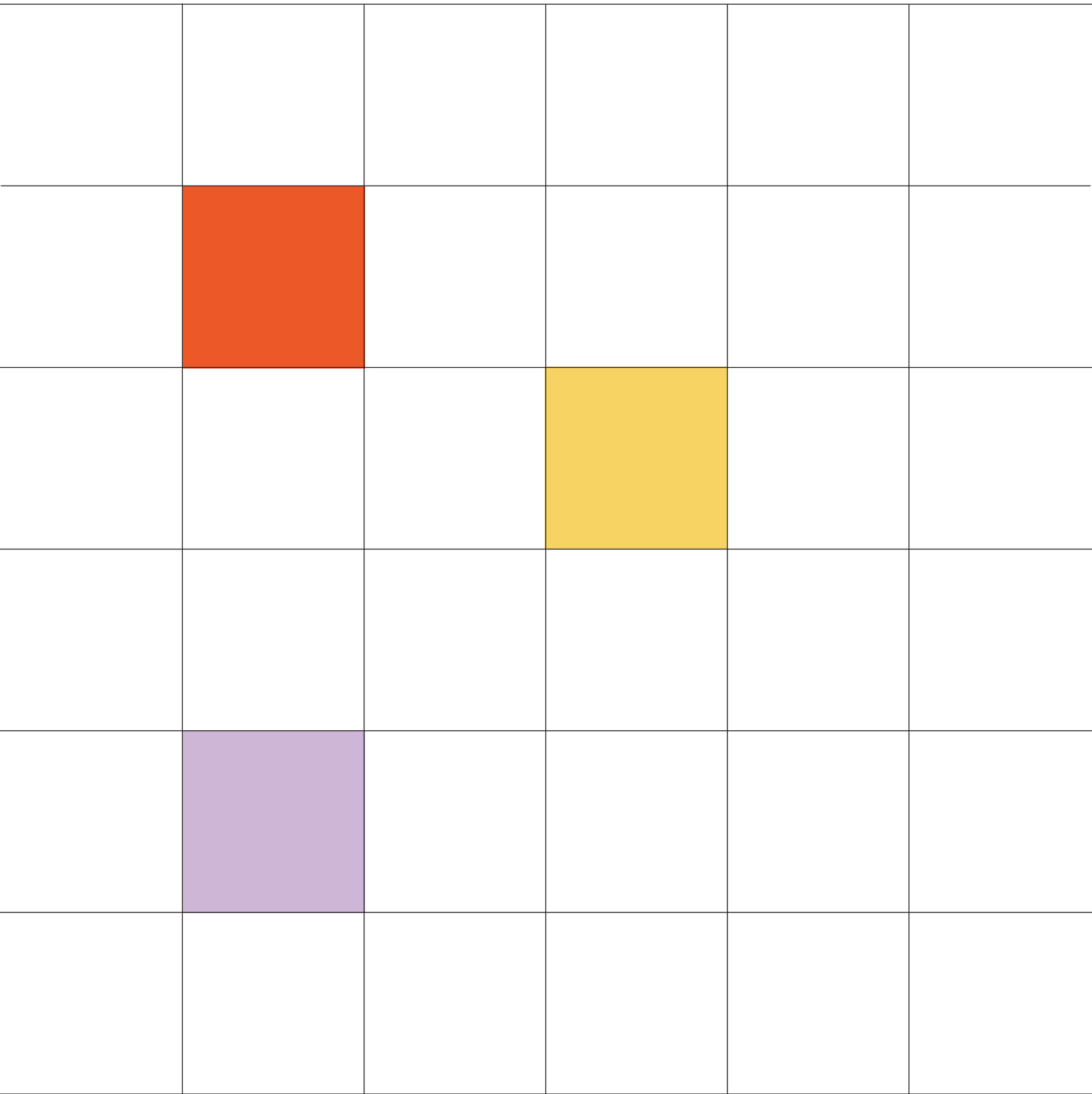
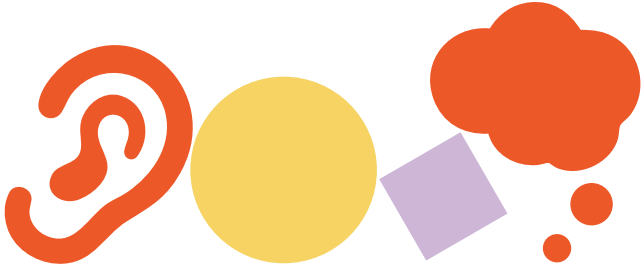
Unitat didàctica.
1r cicle d'ESO

Jaume I i al-Azraq

JAUME I: LA VIDA I LES OBRES

1

Llegiu les explicacions i els textos i contesteu les questions.

JAUME I: LA VIDA I LES OBRES

Una concepció "prodigiosa"

Fill de Pere I el Catòlic i de Maria de Montpeller, segons la llegenda va ser engendrat de manera fortuïta, a causa de la mala relació dels seus progenitors. El rei Pere era un home doner que evitava allitar-se amb la reina...

1. **Llegiu com ho conta el mateix Jaume I en el *Llibre dels fets*, la crònica que descriu en primera persona la seua vida i les seues gestes:**

"El nostre pare, el rei en Pere, no volia veure la nostra mare, la reina. I succeí que el nostre pare es trobava a Lates, i la nostra mare a Miravalls. Llavors, un tal en Guillem d'Alcalà anà a veure el rei, i tant li insistí que el feu anar a Miravalls, on hi havia la reina, la nostra mare. Aquella nit que ambdós passaren junts a Miravalls volgué Nostre Senyor que nos fórem concebut".

Llibre dels fets. Versió de Francesc Marchirant. Ed. Bromera.

2. **Aquest fet és contat de manera més "espectacular" a la *Crònica* de Ramon Muntaner. Si l'hi llegiu, entendreu per quina raó hem qualificat de prodigiosa la concepció de Jaume I. Expliqueu-la.**
(Ramon Muntaner, *Crònica*. Pròleg i selecció de textos de Vicent Escrivà, Ed. Bromera, pàgs 23-31)

Mal record del pare

En el *Llibre dels fets,* el rei jutja amb molta severitat el seu pare, Pere el Catòlic, que va morir durant la batalla de Muret. Hi diu que:

"Aquell dia que feu la batalla, havia jagut amb una dona i durant l'Evangeli no pogué estar dret, sinó que hagué de seure al seu seient mentre el deien. [...] aleshores va morir el meu pare; perquè així ho ha fet el nostre llinatge sempre, en les batalles que ells han fet i jo faré, vèncer o morir."

Jaume I. *El naixement d'un poble. Una biografia il·lustrada.* V. Gómez, R. Matoses, S. Vendrell. Ed. Bromera

3. **El rei Pere havia oferit com a penyora el mateix Jaume, quan només era un infant de tres anys, al seu enemic, Simó de Montfort, que és qui va véncer a Muret. Montfort s'havia de fer càrrec de l'educació de Jaume durant els anys d'infantesa. Però gràcies a la intervenció de la reina Maria, que havia posat el seu fill sota la protecció del papa Inocenci III, aquest intervingué i va obligar Simó de Monfort a lliurar l'infant a la noblesa catalana.**

   Trobeu justificat el fet que el rei Pere, pare de Jaume siga jutjat "amb severitat" per aquest comportament? Per què?

   Educat pels templers al Castell de Montsó

   Finalment els monjos de l'Orde del Temple es van encarregar de la seua educació al castell de Montsó, on van ensenyar el jove rei a lluitar amb l'espasa i a muntar a cavall. També van ser ells qui li van transmetre el fervor religiós que el rei sentiria durant tota la vida.

4. **Documenteu-vos sobre l'Orde del Temple. En aquest enllaç podeu trobar la informació escaient:**
   https://www.petitsapiens.cat/personatges/que-en-sabeu-dels-templers_202209_102.html

   Una etapa molt complicada

   Els anys de la infantesa i la primera joventut de Jaume I van ser molt complicats, perquè els nobles aragonesos i catalans miraven més per aconseguir poder per a ells que per respectar el del rei. El 1225, una vegada satisfetes les aspiracions dels nobles, el rei Jaume va emprendre una iniciativa contra Peníscola, frontera entre els musulmans i els cristians de la ciutat de Tortosa i el Regne d'Aragó. Però l'intent acabà amb fracàs.

   La conquesta de Mallorca

   Més avant, sí que reeixí el rei Jaume I en la conquesta de Mallorca, una aventura marítima que preludiava les conquestes peninsulars i, també, l'expansió mediterrània.

2

1. **Després de la conquesta de Mallorca, alguns nobles convenceren Jaume I de conquerir el Regne de València, cosa que se'ns narra en el següent text. Llegiu-lo i contesteu a les qüestions:**

Jo estava al Regne d'Aragó jugant i recreant-me, i era a Alcanyís, amb el mestre de l'Hospital i amb don Blasco d'Alagó, en un terrat. I començà a parlar el mestre de l'Hospital, de nom n'Hug de Fullalquer, i va dir:

-Senyor, si Déu us ha guiat tan bé en el fet de Mallorca, ¿no començareu aquell regne de València, que sempre ha estat de cara i de front als del vostre llinatge, que sempre s'han esforçat per haver-lo i no l'han pogut haver mai? Bo hi seria que pensàssem, que don Blasco sap més d'aquella terra que cap home del món, i que us digués per on li semblaria que vós hi poguésseu entrar i prendre'l.

Vaig pregar-li que digués per on li semblaria que primerament pogués entrar jo al Regne de València. I don Blasco es va girar cap a mi i digué:

-Senyor, veritat diu el mestre de l'Hospital, que si Déu us ha donat a conquerir dins la mar, conqueriu allò que està a la porta del vostre regne. És la millor terra, i la més bella del món: que jo, senyor, he estat a València dos anys o més, quan vós m'expulsàreu de la vostra terra, i no hi ha tan delitós lloc com és la ciutat de València i aquell regne [que té ben bé set jornades de terra de llarg]. I si Déu vol –i ho voldrà- conqueriu-lo, i haureu conquerit la millor cosa de delits i de forts castells que hi ha al món. Si jo us aconsellava que anàsseu a assetjar un fort castell, us donaria un mal consell, que prou n'hi ha quaranta o cinquanta que, mentre menjar tinguessen, ni vós ni tot el vostre poder no els el podríeu prendre, però us aconselle que aneu a Borriana, perquè és lloc pla i és prop de la vostra terra, i al més tard la tindreu en un mes.

Jo vaig dir:

-He sentit el consell de vós i de don Blasco i el tinc per bo i per lleial. Que es faça, en nom de Déu. I us diré una cosa: jo era a Mallorca, al cap de la Pera, quan Menorca es va retre, i amb mi eren don Sanç d'Horta, el seu germà don Garcia i Pero Llopis de Pomar, i jo els elogiava molt Mallorca, i va dir don Sanç: "Senyor, vós elogieu molt Mallorca, però conqueriu València i tot aquell regne, que aquest no és res comparat amb aquell; i si el conqueriu, podreu ben dir que sou el millor rei del món".

Jaume I. *Llibre dels fets.* Conquesta de València. Ed. 3 i 4. pàg. 11. Adaptació de Víctor G. Labrado.

2. **Quines raons convencen el rei de conquerir el Regne de València? Per què li aconsellen començar la conquesta per Borriana?**
3. **Una vegada conquistada Borriana, l'expansió cristiana continua cap al sud. Un dels episodis més importants d'aquest fet va ser la batalla del Puig.**

La conquesta de València

El setge de València va tenir etapes de lluita i d'estratègia i moments de pacte. Llegiu els textos següents i contesteu a les qüestions:

I mentre els nostres cavaven en la barbacana i ells es defenien com podien, arribaren al grau de València, entre el primer son i mitjanit, dotze galeres i sis barques del rei de Tunis. Els qui estaven al grau ens trameteren un missatge comunicant-nos que havien arribat moltes galeres, de dotze a quinze, segons calculaven. En sentir-ho, vam ordenar que cinquanta cavallers armats i dos-cents peons se situaren d'amagat lluny de la mar, entre les canyes d'una riba. Els manàrem que no eixiren fins que els sarraïns hagueren posat peu a terra, i que, en tot cas, no eixiren d'aquell amagatall fins a l'hora de mitja tèrcia. Però els sarraïns, per por d'una emboscada, no desembarcaren.

La nit de l'endemà, encengueren cent fogueres en les galeres i muntaren una gran cridadissa i també tocaren els tambors pequè els veieren i els sentiren els de València. Els de la vila n'encengueren ben bé mil al costat dels murs i tocaren els tambors en senyal que tenien per senyor el rei de Tunis. En acabar aquell rebombori, manàrem als de la nostra companyia que col·locaren torxes en totes les tendes i que, en fer-se de nit, les encengueren i muntaren una gran cridadissa. S'acomplí com havíem manat per fer-los veure que no ens impressionava gens ni mica la seua arrogància. Els notres soldats llançaren cinc-centes torxes enceses en la vall perquè els sarraïns comprengueren que ens estimàvem ben poc aquella demostració que havien fet, i que les galeres no els podien socórrer.

Llibre dels fets. Versió de Francesc Marchirant. Ed. Bromera.

1. **En què consisteix l'estratègia de cadascun dels bàndols? Es pot aplicar aquesta estratègia a una confrontació esportiva, per exemple? A banda d'això, el text informa d'un dels perills reals en l'avanç de la conquesta: l'arribada d'ajuda als musulmans per mar.**

2. **Al cap d'un temps d'assetjar València, Jaume I va aconseguir un pacte de rendició, que tingué diferents fases. L'encarregat de negociar amb Jaume I va ser un nebot del rei Zayyan, de nom Abulfamalet. El rei Jaume vol mantenir les negociacions en secret. Només ho ha de saber la reina. No vol que els nobles se n'assabenten perquè vol evitar que hi haja un saqueig de la ciutat. Finalment, després d'haver-se fet els retrets pertinets, el rei Jaume i el rais Abulfamalet arriben a un pacte de rendició. Llegiu el text. Parla el rei Jaume I:**

-Rais, bé sabeu que nos hem fet una gran despesa en aquesta campanya. Però a pesar de les despeses que ha ocasionat a nos i als nostres homes i els danys que hem patit, no deixarem de complir el tracte, i us escortarem fins a Cullera amb totes les pertinences que els sarraïns i les sarraïnes traguen i hi puguen portar. I per amor del rei i de vós, que heu vingut ací, volem concedir-vos aquesta gràcia: que se'n vagen segurs i estalvis amb els seus béns i amb tot allò que es vulguen emportar.

3. **Debateu si el pacte era satisfactori per a les dues parts?**

En sentir les nostres paraules quedà molt satisfet i ens ho agraí molt, encara que per a ells fora una gran pèrdua. Així i tot, ens agraïa molt la mercè que nós li féiem. [...] després de molt raonar, acordàrem que en un termini de cinc dies ens retrien la vila i començarien a eixir. En tancar el pacte, li demanàrem que el mantinguera en secret fins que nós haguérem parlat amb l'arquebisbe de Narbona, amb els bisbes i amb els nostres ricshomes. Ens respongué que així ho faria. Nós li asseguràrem que aquell mateix vespre manaríem que cessaren les hostilitats.

Llibre dels fets. **Versió de Francesc Marchirant. Ed. Bromera.**

El 29 de setembre del 1238 i en la torre del Temple de la muralla de València s'hi hissava la senyera amb les quatre barres. Era el senyal de la rendició dels musulmans. El rei conta com reaccionà llavors:

"E quan vim nostra senyera sus en la torre, descavalcam del cavall e endreçam-nos vers orient, e ploram dels nostres ulls, e besam la terra, per la gran mercè que Déus nos havia feita".

4. **Feu una versió actualitzada d'aquest fragment amb l'ajuda del següent glossari: *vim: vam veure; sus: dalt; mercè: favor, gràcia.***
5. **L'entrada definitiva a la ciutat es va fer uns dies més tard, el 9 d'octubre. Què celebra el poble valencià en aquesta data?**

La conquesta de tot el Regne de València tindria diferents etapes: Alzira, Xàtiva, Biar... Tanmateix, quan ja s'havia conquerit Biar i es donava per fet que la conquesta era acabada hi hagué una rebel·lió molt important: la d'al-Azraq.

4

La conquesta de València

El setge de València va tenir etapes de lluita i d'estratègia i moments de pacte. Llegiu els textos següents i respondeu a les qüestions:

1. **Havíeu sentit a parlar o havíeu llegit mai alguna cosa sobre aquest personatge?**
2. **Llegiu el text i contesteu les qüestions.**

AL-AZRAQ

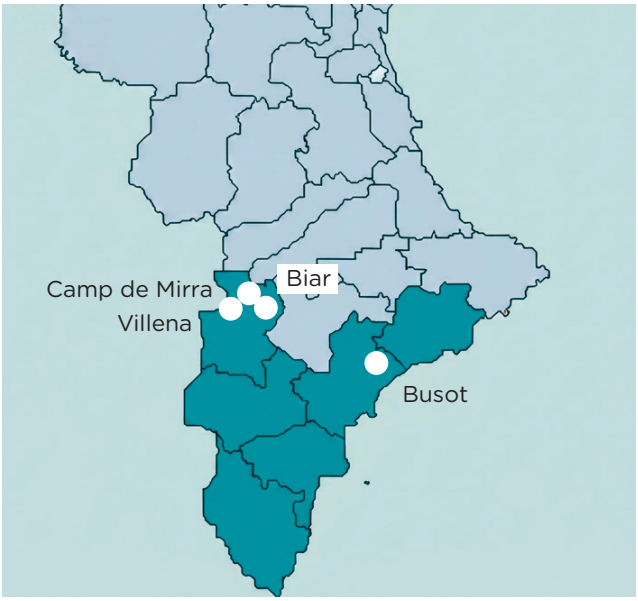
Abu-Abd-Al·lah Muhàmmad ibn Hudhayl as-Saghir (naixement indeterminat - Alcoi, l'Alcoià, 1276), més conegut com al-Azraq 'el Blau'o 'el dels ulls blaus', va ser un cabdill andalusí autor de les tres revoltes mudèjars del sud del Regne de València. Arribà a convertir-se en el senyor mudèjar més famós del segle XIII i molts autors han trobat, en la rememoració de les revoltes d'al-Azraq, l'origen de les festes de Moros i Cristians d'Alcoi.

1. Què vol dir mudèjar?

Del seu naixement, procedència o orígens familiars no se sap res amb certesa, més enllà que va pertànyer a una família que freqüentava les esferes del poder i de l'alta administració del Xarq al-Àndalus.

2. Què era el Xarq al-Àndalus?

De la informació documental de què es disposa, es pot afirmar que al-Azraq, abans de la conquesta feudal de les tropes de Jaume el Conqueridor, exercia un alt càrrec governamental en la medina de Dénia, ostentant el títol de visir i tenint a la seua direcció diversos comandants militars.

3. Quin càrrec és el de visir? És un càrrec important? A quin càrrec de la noblesa cristiana deu equivaler?

A mitjans de març de 1244, el cavaller i almirall Carròs de Rebollet du a terme la conquesta de la ciutat de Dénia, mentre Jaume el Conqueridor estava implicat en el setge i posterior conquesta del castell de Xàtiva, datada entre finals de maig i principis de juny del mateix any.

En setembre de 1244 s'inicia el setge del castell de Biar, una plaça fortificada molt important, situada en un punt estratègic que controlava les comunicacions cap al sud. Finalment, en febrer de 1245, Biar és conquerida per les tropes feudals de Jaume el Conqueridor.

3. **Marqueu la frontera de la conquesta de Jaume I en aquest mapa pactada amb el seu gendre, Alfons X de Castella al tractat d'Almirra. En el següent enllaç trobareu la informació necessària per a resoldre aquesta qüestió.**

   https://www.enciclopedia.cat/gran-enciclopedia-catalana/tractat-dalmirra

4. **Repasseu les dates des de la conquesta de València fins a la de Biar i apunteu-ne la cronologia i els fets relacionats amb els llocs: València, Dénia, Xàtiva, Biar.**

La primera revolta

Després de la caiguda de Biar, Jaume el Conqueridor pren la decisió de negociar amb la resistència àrab. Aquesta negociació culminarà amb el conegut com el Pacte del Pouet, un tractat bilingüe entre l'infant Alfons, com a intermediari de son pare Jaume I, i al-Azraq, signat en abril de 1245, que suposà el lliurament dels castells de Pop i Tàrbena, el manteniment per a al-Azraq dels castells d'Alcalà i Perpuxent a perpetuïtat i el compromís de cessió en tres anys dels castells de Gallinera, Margarida, Xeroles i Castells, que posseïa al-Azraq. És en aquest moment, en el Pacte del Pouet, on es coneix històricament per primera vegada la figura d'al-Azraq, qui protagonitza les negociacions per la part àrab. [...]

De tota manera, cal no oblidar la part positiva de l'obra del rei: les conquestes de Mallorca i de València, el matrimoni del seu fill Pere amb Constança de Sicília, origen de l'expansió mediterrània de Catalunya, l'impuls que donà al comerç i a la política africana, la redacció del *Llibre del consolat de mar*, primer codi de costums marítims, la seva protecció als jueus, les reformes monetàries, la compilació dels *Furs de València* i la redacció del *Llibre dels feits*, primera gran crònica catalana medieval, escrita o dictada pel rei, en estil autobiogràfic, i una de les glòries més altes del Conqueridor.

La tradició el presenta com un home d'una gran alçada, bellesa i sensibilitat. Tots els Països Catalans veneren la seva figura com la del plasmador de llur definitiva personalitat.

(Gran Enciclopèdia Catalana. Adaptació)

5. Es compliria aquest pacte del Tractat del Pouet?

La segona revolta

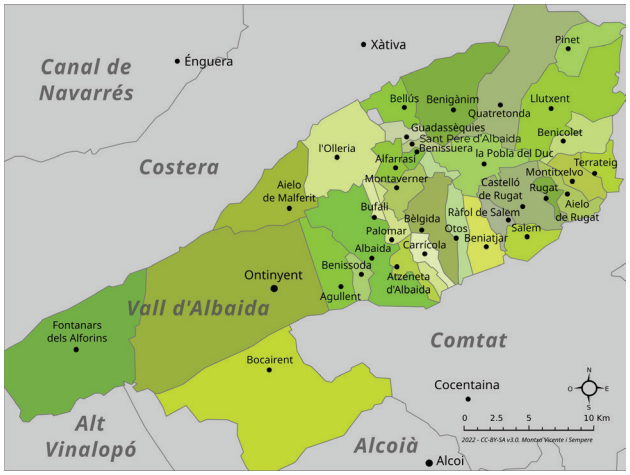

[...] Davant el maltractament dels sarraïns i l'incompliment dels acords dels monarques cristians, els mudèjars es revoltaren l'any 1247 sota el comandament d'al-Azraq, que, en aquest any, ja posseïa els castells de Pego), i d'Alcalà, amb nombrosos castells menors. A continuació, va anar prenent els castells de Gallinera, Penàguila o serra de Finestrat.

6. **Molts topònims dels que hi ha als dos paràgrafs anteriors es mantenen amb la mateixa forma avui en dia. Hi ha altres llocs que deuen haver canviat de nom totalment o parcialment, però que, probablement, per la situació geogràfica dels que l'han mantingut es poden localitzar. Situeu-los-hi encara que només siga de manera aproximada.**

Davant aquests fets, Jaume I aprofita la conjuntura per declarar traïdor a al-Azraq i plantejar l'expulsió dels musulmans del Regne de València, malgrat la negativa i pressions dels nobles perquè no es produïra l'expulsió dels musulmans a causa de la seua aportació com a mà d'obra, l'ajuda econòmica del papa Climent IV fa decantar la balança i Jaume I, el 6 de gener de 1248 anuncia l'expulsió dels musulmans del Regne. Unes cent mil persones, de l'àrea de Xàtiva i d'altres zones agrícoles, són expulsades de les seues terres i marxen cap a Villena des del castell de Montesa. Açò comportà que una part important dels musulmans expulsats s'afegiren als rebels, fent-se encara més forts, i abocà el Regne a una situació de guerra generalitzada.

7. **Si heu llegit atentament el text, sabreu explicar què perdien els nobles amb l'expulsió dels musulmans. Què hi devia guanyar el clergat i el papa, és a dir, l'Església catòlica?**

El 1249 al-Azraq sofreix una derrota determinant en la batalla del pas del Benicadell, un punt estratègic per al Regne de València. Aquestes batalles, datades entre la primavera i l'estiu del 1249, acaben amb la derrota del cabdill i la mort d'algun dels comandants àrabs més competents. No obstant això, en la segona revolta mudèjar al-Azraq dona més d'un maldecap al vell Jaume I, ja que estigué a punt de matar-lo en una emboscada [a Rugat], però, al final, la traïció del seu propi conseller acaba per derrotar-lo. Per l'antiga amistat Jaume I no va empresonar-lo, i fou obligat a exiliar-se, deixant els seus dominis, ja molt reduïts, en mans d'un germà i un oncle, sotmesos a contínues pressions dels nous senyors feudals catalans i aragonesos.

8. **Remarca al mapa els llocs esmentats de la Vall d'Albaida.**

El 1258, Jaume I rebutjà una treva oferta d'al-Azraq mitjançant el rei Alfons X el Savi, i recuperà gairebé sense resistència els castells de Planes, Pego i Castell de Castells. Al cap de pocs dies, al-Azraq es va rendir, i lliurà Alcalà, Gallinera i la resta de les fortificacions, i fou expulsat del regne. Jaume I no complí les condicions de l'ajuda del papa Climent VI d'exterminar els musulmans, com ho feia Castella, per por de debilitar el regne econòmicament, i preferí iniciar una sèrie d'accions legals amb l'objectiu de forçar els mudèjars a convertir-se al cristianisme, com a condició per a poder mantenir els seus drets i possessions.

9. **De quina manera s'afavoreix la noblesa permetent que els musulmans resten a les zones conquistades? I com s'afavoreix l'Església catòlica forçant els musulmans a convertir-se al cristianisme?**

La tercera revolta

Açò comportà que, lluny d'aplacar la revolta, es revifara de nou, i en l'any 1276 tingué lloc la tercera revolta dels mudèjars, amb un exèrcit comandat per al-Azraq des de l'exterior camí cap a Alcoi. [...]

La tercera revolta mudèjar fou la que afectà més directament Alcoi, [...] Aquesta vegada, Alcoi fou defensat per quaranta cavallers que arribaren des de Xàtiva, i derrotaren a mort al-Azraq en una maniobra de distracció. No obstant això, una vegada que l'exèrcit mudèjar inicià la fugida, alguns cavallers de Xàtiva, improvisadament, volgueren perseguir-los, i caigueren en una emboscada militar a mà de rebels encapçalats pel fill d'al-Azraq, els quals es trobaven amagats per a un contraatac. Alcoi, per tant, quedà desprotegida, i el fill d'Al-Azraq aconseguí prendre-la.

Adaptació de: https://ca.wikipedia.org/wiki/al-Azraq

3

En començar la biografia d'al-Azraq, hem dit:

"Arribà a convertir-se en el senyor mudèjar més famós del segle xiii i molts autors han trobat, en la rememoració de les revoltes d'al-Azraq, l'origen de les festes de Moros i Cristians d'Alcoi."

1. **A continuació teniu el programa de festes de Moros i Cristians d'Alcoi del 2026, extret del següent enllaç: https://alicantextra.com/comarcas/alcoi/moros-cristians-2026-alcoi-guia-completa-actes-dates-horaris_585709_102.html. Havent llegit les anades i tornades de l'enfrontament entre Jaume I i al-Azraq, de ben segur que trobareu molts paral·lelismes entre aquells fets tan llunyans i l'escenificació que representen aquestes festes tan singulars. Assenyaleu detalladament aquests paral·lelismes.**

La Trilogia dels Moros i Cristians d'Alcoi

Igual que una novel·la, l'agenda d'actes i desfilades dels Moros i Cristians d'Alcoi es despleguen per capítols: Entrades, Sant Jordi i Alardo. Així, és en plena matinada del dissabte 25 (5:00h) quan es dona el tret d'eixida amb la missa del fester en Santa Maria i la desfilada de la Diana amb la hissada de l'ensenya de la Creu al Castell a les 5:45h.

Moros i Cristians d'Alcoi

A continuació, et detallem l'agenda completa de tots els esdeveniments, dia per dia:

Dissabte 25 d'abril. Dia de les Entrades. Desfilada de Moros i Cristians d'Alcoi

L'Entrada Cristiana s'iniciarà a les 10:30 hores des del Partidor. Les 'Filaes' de la Creu avancen al ritme de marxes èpiques, trages i armadures que són autèntiques obres d'art, estendards i muntures decorades, recreant l'estampa del romancer de l'època del rei Jaume I.

Aquesta part simbolitza la concentració de forces cristianes en defensa de la vila d'Alcoi davant l'amenaça musulmana. Després de l'eixida, la desfilada continua per Sant Nicolau i plaça d'Espanya. El capità cristià arribarà a aquest punt a les 11:15h, on se li entregaran les claus de la ciutat abans de prosseguir per Sant Llorenç fins a l'avinguda del País Valencià.

Per la seua part, a les 17:00h serà el torn de l'Entrada Mora, que transforma els carrers d'Alcoi en un escenari de fantasia oriental. Trages enlluernadors, ballarines, tambors i boatos majestuosos que componen una desfilada que evoca la riquesa i l'exotisme de les formacions morunes del cabdill Al-Azraq, qui, històricament, liderà el setge a la vila alcoiana.

El capità del bàndol moro, abillat amb un impressionant vestit que fusiona història i teatralitat, arribarà a la plaça d'Espanya aproximadament a les 17:45h, culminant així una jornada plena de simbolisme, música i espectacle en el cor d'Alcoi. Pel que fa al recorregut, manté el mateix itinerari que de matí ha omplit de colorit i emoció la ciutat.

Diumenge 26 d'abril. Dia de Sant Jordi

La segona jornada dels Moros i Cristians d'Alcoi té un ambient més solemne i religiós. El poble alcoià ret tribut a Sant Jordi amb la processó de la relíquia, la imatge del patró de la ciutat o la missa en el seu honor.

8:30h: Segona Diana. Els Cristians inicien des de la Font Redona i els Moros des de l'avinguda del País Valencià camí de la plaça d'Espanya.

11:00h: Processó de la Relíquia de Sant Jordi. S'inicia en el temple i segueix pels carrers Sant Tomas, I'Escola, Mossén Torregrosa, Sant Llorenç, plaça d'Espanya i Pintor Casanova (carrer Major) a Santa María.

12:00h: Missa Major [...] a Sant Jordi.

14:00h: Mascletà en la plaça d'Espanya.

18:00h: Diana Vespertina del Cavallet des de la Font Redona fins a la plaça d'Espanya, a càrrec de les 'filaes' Realistes i Berberiscos.

19:30h: Processó general per a tornar la Relíquia i la imatge eqüestre de Sant Jordi al seu temple.

23:30h: Retreta, desfilada informal sobre carrosses il·luminades des de l'encreuament del carrer Camí amb Sant Mateu i segueix per Sant Nicolau, plaça d'Espanya i Sant Tomás per a acabar en l'església de Sant Jordi.

Dilluns 27 d'abril. Dia de l'Alardo

El moment culminant de la representació històrica. Durant aquesta jornada s'escenifiquen les batalles per la conquesta i defensa de la ciutat, amb un espectacle que ompli de pólvora i emoció Alcoi. Des de primera hora, el bàndol cristià defén el castell de les tropes d'Al-Azraq i es disparen arcabussos mentre ressonen els ecos de l'enfrontament.

Entrada dels Moros i Cristians d'Alcoi

Els festers avancen en formació en una coreografia de combat curosament assajada que remet als episodis bèl·lics del segle XIII. Per la vesprada, després de l'assalt exitós del bàndol moro, té lloc la contraofensiva cristiana, que culmina amb la reconquesta del castell i l'aparició de Sant Jordi, per a simbolitzar la victòria cristiana i la "protecció" d'Alcoi.

Horari i ubicació de tots els actes del Dia de l'Alardo:

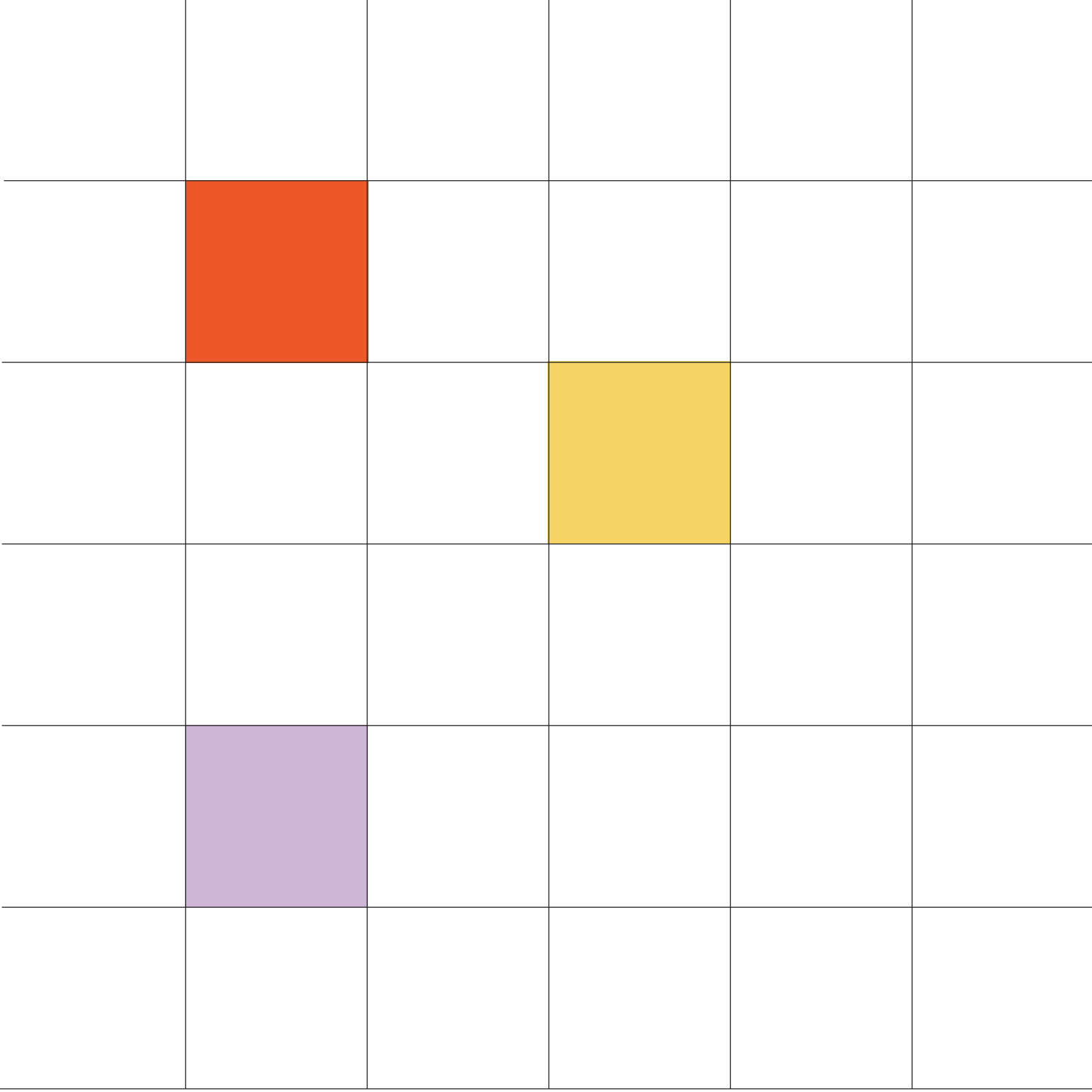
8:00h: Contraban a la plaça d'Espanya.
8:45h: Guerrilles. Escaramusses amb foc d'arcabusseria per diversos carrers d'Alcoi.
9:45h: Possessió del Castell del Capità Cristià.
10:00h: Estafeta i Ambaixada Mora.
11:00h: Alardo del matí.
16:30h: Estafeta i Ambaixada Cristiana.
17:30h: Alardo de la vesprada.
21:30h: Aparició de Sant Jordi sobre les almenes del Castell i llançament d'un castell de focs artificials.
22:00h: Soparets.

2. **Quin valor simbòlic se li atribueix a sant Jordi. Per què? Si actualitzeu el text següent podreu respondre la pregunta amb més garanties:**

E segons que els sarraïns nos contaren, deien que van veure entrar primer [a Mallorca ciutat] a cavall un cavaller blanc amb armes blanques. E açò deu ésser nostra creença que fos sant Jordi, car en històries trobam que en altres batalles l'han vist de cristians e de sarraïns moltes vegades.

Jaume I. *Llibre dels fets,* (La conquesta de Mallorca). Ed. 62 i "la Caixa".

3. **Debateu aquesta qüestió: ¿com és possible que després de 750 anys es celebren unes festes que, si més no en alguns aspectes, rememoren fets d'armes d'una manera, fins a cert punt, fidedigna a la història? Dit d'una altra manera: què hi ha d'històric i què d'inventat i, per tant, de parateatral en les festes de Moros i Cristians d'Alcoi?**

AUTORS DEL TEXT DE LES UNITATS DIDÀCTIQUES: **Tomàs Llopis i Antoni Espí**

ACCIÓ CULTURAL DEL PAÍS VALENCIÀ

GOBIERNO DE ESPAÑA MINISTERIO DE CULTURA DIRECCIÓN GENERAL DEL LIBRO, DEL CÓMIC Y DE LA LECTURA

ACPV - CARRER DE SANT FERRAN, 12
VALÈNCIA 46001 - TEL96 315 77 99 - WWW.ACPV.CAT